Takács Géza

Álarcok

VISSZHANG - LXVI. évfolyam, 38. szám, 2022. szeptember 23.

Bokros Lajos változatlan elszántságú kritikusa és értelmezője az Orbán-kormányzatnak. De többnyire hiányérzettel tettem le az írásait. Mi lehet a magyarázat? Hiszen felkészült, tapasztalt politikus, tudós. Támadt egy ötletem. Saját maga hívta fel a figyelmemet legutóbbi írásával arra, hogy neki és fél Európának már 2010-ben nyilvánvaló volt, Orbánék révén vezérállam készül: „Tisztán felismerhető volt már 2009-ben, sőt azelőtt is” (*Lehull az álarc*, *ÉS*, 2022/33., aug. 19.). Mindez nem visszadátumozás természetesen, idézetekkel bizonyítja, hogy az Orbán-kormány hazai és európai fogadtatása milyen szélsőségesen negatív volt. Én is erre emlékszem. És most arra gondoltam, hogy ez az akkori, hevesen elutasító hang alkalmasint nem az akkori elemzők okosságát, hallatlan éleselméjűségét, előrelátását bizonyítja, hanem valami egészen mást. Megijedtek a hatalom, a helyi pozíciók elvesztésétől, a kialakult, alakuló, formálódó, akadozó szellemi, gazdasági, politikai korrupciós hálózatok összeomlásától, s nincs riogatásra alkalmasabb eszköz, mint a kiátkozás. Hogy a világvége jön. Hallgassák meg Orbán beszédét 2007-ből. (Legutóbb Puzsér Róbert és Farkas Attila Márton beszélgetős videóján hallgatható a *YouTube*-on.) Ma nehéz elképzelni ennél a beszédnél keményebb leleplező kritikát az Orbán-rendszer jelleméről, jelenéről. Nem kétséges, hogy Orbán nem fasisztoid programmal indult, nem fasisztoid programmal nyert. Miért ne próbálta volna meg azt az utat követni, amit meghirdetett, ami a kétharmados győzelmét eredményezte. Ezen kellene gondolkodni, s alighanem az az értelmezés, hogy Orbánt született önkényúrként írjuk le, egyszerűen tévút. Azonban minél valószínűbb, hogy azt az utat, amit Orbán választott, éppen az kényszerítette ki, ami győzelmének fogadtatása volt, politikai-gazdasági, hatalomtechnikai értelemben is, annál kínosabb azokra nézve, akik annak idején ebben a kórusban a leghangosabbak voltak. Emlékezzünk, az Orbán-kormány első éve tele volt kényszerű rögtönzéssel, az Alaptörvény-írástól kezdve a magánnyugdíj-kassza elrablásáig. Az a Nyugat, amelyet honosítottak volna a programjuk szerint, végre igazán, lényege szerint, ahogy tervezték, már javarészt szervesült a keleti korrupt állammal. Így tehát, egy új cselekvőképes kormányzat számára rögvest és azonnal ellenféllé vált.

Ha ebből a megközelítésből csak egy sóhajtásnyi is igaz, akkor Bokros Lajosnak és kollégáinak maguknak is meg kellene próbálniuk levetni az álarcot végre. Az más kérdés, hogy egy igazi demokrata Orbán Viktor a vereséget is kockáztatta volna, hogy ne a hatalom megőrzése és megerősítése felől nézze a tennivalóit, hanem a nemzeti közösség érdekei szerint. De hát ő is csak egy magyar demokrata volt, akinek éppúgy elment az esze a hatalomtól, mint annyi másnak, azzal a különbséggel, hogy őt extra tehetséggel ajándékozta meg a sors. Mindig az, akinek látszani akar, akár percről percre tud arcot, lelket váltani. Ezzel ver minket a Jóisten. Nem bottal.